

Preventiebericht

Scheepswerven

Uitgave van Stichting Stimular

november 1998

Inleiding

Met preventie pakt u afval- en emissieproblemen bij de bron aan. Het resultaat is vaak een besparing op de inkoop van grondstoffen en energie. Uit het onderzoek bleek bijvoorbeeld dat een bedrijf enkele duizenden guldens kon besparen op de kosten voor aluminium door verminderen van het snijverlies en een beter hergebruik van de reststukken. Zo snijdt het mes aan twee kanten: ten eerste bespaart u geld en ten tweede is het goed voor het milieu.

Voor u ligt een eenmalig infobulletin waarin wij u informeren over de resultaten van het preventieproject bij nieuwbouw- en reparatiewerven en aanverwante bedrijven. Tevens vindt u in het bericht concrete tips die voor uw bedrijf interessant kunnen zijn.

Het preventieproject is uitgevoerd door Stimular, met ondersteuning van het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam. Nieuwbouw- en reparatiewerven en aanverwante bedrijven, zoals straal- en conserveringsbedrijven in de Rotterdamse regio kregen het aanbod om gratis een preventie quick scan te laten uitvoeren door Stimular.

Bij een preventie quick scan geeft Stimular de bedrijven snel inzicht in de kosten van afval, emissies en energie. Ook de onzichtbare en vaak onnodige kosten van afval in de vorm van onder andere grondstofverliezen komen daarbij aan bod. Verbeteringspunten liggen onder andere bij: aanpassing werkwijze, andere grond- en hulpstoffen, technische aanpassingen aan apparatuur, intern hergebruik van afval et cetera.

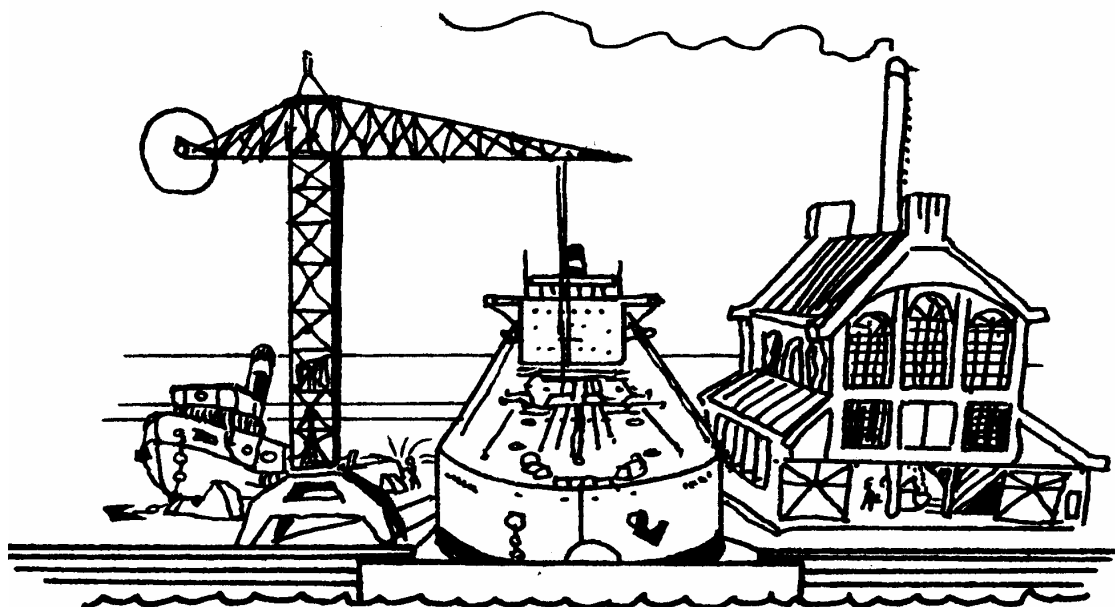

Foto: Engelaer Shipyard

“Wij zijn altijd geïnteresseerd in het verbeteren van onze bedrijfsprocessen. De scan uitgevoerd door Stimular past daar uitstekend bij. Zij kijken naar aspecten, waar bedrijven vaak geen aandacht voor hebben.”
 Dhr. L.W. van Ingen (directeur van Engelaer Shipyard)

“De scan geeft een heldere en overzichtelijke inventarisatie van je bedrijf. Met de tips van Stimular kunnen wij nu de slag. Binnenkort starten wij met de registratie van de afvalstromen en het energieverbruik. Door een beter inzicht kunnen wij de omvang van de afvalstromen beter bewaken. Daarnaast zullen wij het afval beter gaan scheiden, onder andere door het plaatsen van diverse afvalbakken in de werkplaats”

Dhr. J. van Woerkom van D. van de Wetering

Foto: D. van de Wetering

Tips voor uw bedrijf

De bedrijven zijn aan de slag gegaan met de aanbevelingen van Stimular. Hieronder zijn de belangrijkste aanbevelingen vermeld. Doe hiermee uw voordeel!

Afvalregistratie en het maken van kengetallen

De kosten voor afval bestaan uit zowel interne als externe kosten. De externe kosten zijn kosten voor de afvoer, zoals huurkosten container, transportkosten en verwerkingskosten. Interne kosten zijn de kosten voor de verloren grondstoffen (zie voorbeeld in kader).

Voorbeeld:

Inkoop 1 kilo staal kost: f 2,-
 Afvoer 1 kilo snijverlies geeft een opbrengst van f 0,10
 Het verlies van 1 kilo staal dat in de schrootbak verdwijnt is f 1,90

Aan de hand van een registratie van de inkoop en de afvoergegevens kunt u voor uw bedrijf kengetallen opstellen. Hiermee kunt u het verbruik van grond- en hulpstoffen bewaken. Bij dit Preventiebericht is een registratiekaart bijgevoegd die u zelf kunt invullen met de bij uw bedrijf gebruikte grond- en hulpstoffen en vrijkomende afvalstromen.

Energieregistratie en -besparing

U krijgt meer inzicht in het energieverbruik door dit maandelijks of in ieder geval jaarlijks bij te houden. Door het gas- en elektriciteitsverbruik regelmatig te vergelijken ziet u verschillen en kunt u waar nodig ingrijpen.

Aandachtspunten voor het besparen van gas zijn:

- Verlagen nachttemperatuur (vanuit energie-oogpunt is het bij slecht geïsoleerde hallen niet nodig om de hal op een bepaalde temperatuur te houden, wel dient rekening gehouden te worden met krimp en uitzetting van metalen en condens op metalen. Een nachttemperatuur van ongeveer 12 graden Celsius is meestal voldoende);
- Isolatie van alle leidingen;
- Juiste instelling van regelingen; (zomer- en wintertijd, vrije dagen, verlagen ketelwatertemperatuur in voor- en naseizoen (optimaliseren stooklijn);
- Gedrag van medewerkers; (onder andere deuren sluiten van de productieruimten).

Aandachtspunten voor besparing elektriciteit:

- Compressor: onder andere voorkomen van luchtlekken (één lek van 1 mm kost circa f 750,- per jaar), vrijkomende warmte gebruiken, hoog rendement gereedschap en aanzuigen koude lucht;
- Verlichting: bij ver- en nieuwbouw: hoogfrequente voorschakelapparatuur, daglicht afhankelijke regeling (subsidie is mogelijk);
- Tijdschakelaars op: kopieermachine, koffie-apparaten, ventilatoren, buitenverlichting etcetera;
- Bewustwording: uitdoen verlichting en andere apparatuur.

Contacten onderaannemers

Stimular raadt aan om met de onderaannemers afspraken te maken over de omgang met afvalstromen, energieverbruik en het gebruik van diverse materialen. Dit past uitstekend bij de afspraken die in het kader van veiligheid vaak al zijn gemaakt.

Sputten & verven

Op het gebruik van verf zijn besparingen mogelijk. Voorbeelden zijn:

- Voorkom de uitstoot van oplosmiddelen door: sluiten van blikken en verzameljerrycan voor vuile oplosmiddelen;
- Beperk de voorraad en zorg voor een registratie van aangebroken blikken zodat hergebruik mogelijk is;
- Registreer het verfverbruik en het verfverlies;
- Maak de twee componenten materialen en speciale kleuren op maat aan;
- Hergebruik kwasten en rollers. Door rollers in de verf te laten staan, in een plastic zak te bewaren of in een speciale bak kunt u de roller meerdere dagen achtereengebruiken. Kwasten op kleur bewaren in water of terpentijn en vóór langdurig stilstaan goed schoonmaken.

Meer informatie

De branche-organisatie VNSI (Vereniging Nederlandse Scheepbouw Industrie) ontwikkelt momenteel een checklist 'milieuzorg' voor haar leden. Aan de hand van vragen en een uitgewerkt bedrijfsmilieuplan voor een voorbeeldbedrijf kunt u gemakkelijk een start maken met uw eigen bedrijfsmilieuplan. De verwachting is dat de checklist begin 1999 beschikbaar is.

Stimular heeft over diverse onderwerpen preventiefactsheets gemaakt. Onder andere over: 'omgang met verf' (beschikbaar voor de schilder en de verfspuiter), 'koelsmeeremulsies' en 'reinigen en ontvetten van metalen'. Met het bijgevoegde aanvraagformulier kunt gratis één van onze factsheets aanvragen. Extra exemplaren kosten ca. € 5,- per stuk (excl. BTW en excl. verzendkosten).

**Kijk bij uw bedrijf kritisch naar afval, emissies en het energieverbruik.
Grote kans dat het tot besparingen leidt!**

Stichting Stimular

Stimular staat voor Stimulering van Afval- en emissiepreventie in de Rotterdamse Regio. Stimular is opgericht door het bedrijfsleven en de overheden in de regio. Ons doel is:

- bedrijven in de regio praktische preventietips te geven om afval en emissies te voorkomen en energiebesparing te realiseren;
- succesvolle preventieresultaten te verspreiden.

Wilt u meer informatie neemt u dan contact op met één van onze adviseurs.

Stichting Stimular

Scheepmakershaven 27/28, 3e etage

3011 VA Rotterdam

E-mail: mail@stimular.nl

Internet: <http://www.stimular.nl>

telefoon: 010 – 238 28 28

fax: 010 – 437 93 03

Colofon

Dit eenmalige preventiebericht is een uitgave van Stichting Stimular.

Oplage: 250 stuks